

**H O T Ă R Ă R E A nr. 3-97/2025
cu privire la examinarea cauzei disciplinare intentate în privința
procurorului delegat în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul reprezentare a
învinuirii în instanța de judecată, Vasile Buzu**

26 septembrie 2025

mun. Chișinău

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, având în componența sa în calitate de:

-Președinte – Alexandru Lozan;
- Membri –Eugenia Zubco, Viorel Beiu, Constantin Șuşu, Vitalie Sîli, Oleg Televca, Pavel Țurcan,

Examinând, în ședință publică, cauza disciplinară intentată la sesizarea domnului Andrei Cebotari, privind preținsele abateri disciplinare imputate procurorului Vasile Buzu, având ca temei Raportul special publicat de către oficiul Avocatului Poporului, referitor la alegații de tortură în scopul prelevării probelor biologice într-o cauză penală,

C O N S T A T Ă :

Cu referire la înregistrarea sesizării:

La data de 27.01.2025, Andrei Cebotari, membru al Consiliul Superior al Procurorilor din rândul reprezentanților societății civile, a sesizat Consiliul pe faptul preținsele abateri disciplinare comise de către procurorul delegat în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Vasile Buzu, la instrumentarea cauzei penale nr.XXXXXXXXXX.

În temeiul art.45 alin.(1) al Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, sesizarea a fost transmisă pentru verificare Inspecției procurorilor, fiind repartizată la 28.01.2025 inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor, Constantin Miron.

Cu referire la condițiile de formă și conținut a sesizării:

Sesizarea este depusă în limba română, conține elementele esențiale necesare unui asemenea document și este semnată de autor. În conformitate cu art.40 din Legea nr.3/2016, având în vedere că verificarea vizează fapte rezultate din activitatea de aplicare a normelor de drept material, se constată că acestea se încadrează în termenele de prescripție a răspunderii disciplinare a procurorilor.

Prin urmare, sesizarea corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute de Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspecției procurorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-232/2024 din 07.08.2024.

Referitor la termenul de verificare a sesizării de către Inspecție, acesta a fost stabilit pentru perioada 28.01.2025 – 18.02.2025.

Cu referire la fondul cauzei disciplinare:

Descrierea faptelor ce pot constitui abatere disciplinară, exuse în cuprinsul sesizării, poate fi rezumată după cum urmează:

În fapt, Andrei Cebotari, autorul sesizării, a menționat că, la data de 23.01.2025, Oficiul Avocatului Poporului a publicat Raportul Special intitulat „*Alegații de tortură în scopul prelevării forțate a probelor biologice într-o cauză penală*” (Cazul I.I. c IGP, Procuratura Ialoveni, IP Ialoveni, CML și BPDS „Fulger”).

În acest raport, Ombudsmanul a semnalat că procurorul Vasile Buzu, ar fi acționat cu intenția de a intimida sau de a exercita presiuni asupra învinuitului, cu scopul de a-l determina să depună declarații sau să-și recunoască vinovăția în comiterea infracțiunii pe care acesta nu o recunoaște.

Potrivit conținutului Raportului, persoana în cauză ar fi fost supusă unor pedepse pentru a fi constrânsă să accepte prelevarea probelor biologice și pentru a se supune unor cerințe considerate ilegale.

Totodată, autorul sesizării a notat că învinuitul XXXXXX XXXXXX a fost escortat de către Serviciul de Escortă al Inspectoratului de Poliție Hîncești la Secția pentru prelevarea probelor biologice din cadrul Centrului de Medicină Legală, situat în municipiul Chișinău, pe str. XXXXXX XXXXXX nr. X, fiind „însoțit” de patru angajați ai Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”, de procurorul Vasile Buzu și de către angajați ai Inspectoratului de Poliție Ialoveni.

Conform relatărilor, inițial procurorul Vasile Buzu a informat prevenitul despre consecințele legale ale refuzului de a coopera, ulterior a coordonat acțiunea de prelevare a probelor, chiar și în condițiile de rezistență din partea acestuia.

De asemenea, procurorul Vasile Buzu ar fi solicitat sprijinul forțelor speciale pentru imobilizarea prevenitului, ceea ce a dus la utilizarea forței fizice asupra acestuia. Deși încadrarea legală a procedurii de prelevare a probelor biologice este clar reglementată, unele aspecte în procesul desfășurării acțiunii au ridicat semne de întrebare, inclusiv lipsa avocatului prevenitului la fața locului și metodele utilizate în obținerea probelor.

Conform datelor din raportul Ombudsmanului, în speță, organul de urmărire penală, inclusiv procurorul, a permis desfășurarea unei acțiuni de urmărire penală forțate asupra unei persoane aflate în stare de arest preventiv și învinuite de săvârșirea unor infracțiuni grave, fără a-i fi asigurată exercitarea dreptului la apărare. Or, potrivit dispozițiilor art. 69 din Codul de procedură penală, participarea apărătorului în cadrul procesului penal este obligatorie inclusiv în situațiile în care învinuitul este deținut în arest preventiv sau când acestuia i se impută comiterea unei infracțiuni grave.

Din analiza conținutului raportului rezultă că această redirectionare către Centrul de Medicină Legală s-a efectuat în absența apărătorului învinuitului XXXXXX XXXXXX. Potrivit susținerilor avocatului acestuia, după emiterea încheierii de prelungire a arestului preventiv, procurorul Vasile Buzu a prezentat ambilor, în sala de judecată, un mandat judecătoresc emis la data de 19.01.2024, prin care era autorizată prelevarea forțată a probelor biologice de sânge și salivă. Învinuitul XXXXXX XXXXXX și apărătorul său au formulat obiecții imediate față de acest act, invocând inexistența unui cadru legal privind prelevarea probelor biologice.

În acest context, se remarcă inacțiunea procurorului Vasile Buzu, care, deși a fost prezent la acțiunea de urmărire penală în desfășurare și deținea calitatea de

reprezentant al organului abilitat cu atribuții de prevenire și combatere a cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant, nu a dispus inițierea imediată a unui proces penal și demararea măsurilor procesuale necesare, deși acestea nu sufereau amânare. Tergiversarea inițierii investigației putea conduce la distrugerea probelor. Or, expertiza medico-legală în vederea stabilirii stării fizice a persoanei putea fi efectuată încă din data de 6 februarie 2024, iar necesitatea efectuării imediate a acestei expertize derivă din imperativul stabilirii obiective a gravității leziunilor corporale suferite de victimă, aspect esențial în calificarea juridică a faptei.

Totodată, audierea victimei și a martorilor ar fi trebuit efectuată în cel mai scurt timp posibil, pentru evitarea pierderii unor detalii relevante cauzei.

Potrivit art. 6 alin. (3) lit. c) și j) din Legea nr. 3/2016 privind Procuratura, procurorul are obligația de a asigura respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor în exercitarea atribuțiilor sale și de a dispune măsuri pentru denunțarea și înregistrarea oricăror încălcări de lege care îi devin cunoscute în exercitarea funcției.

Prin urmare, procurorul Vasile Buzu era obligat să acționeze pentru garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale învinuitului XXXXXX XXXXXX, să intervină împotriva practicilor abuzive, să denunțe și să înregistreze încălcările de lege constatate, obligație care, în opinia noastră, nu a fost îndeplinită.

În raportul anexat se menționează că, la data de 28 februarie 2024, un procuror din cadrul PCCOCS a dispus pornirea urmăririi penale în temeiul existenței unor indicii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. c) Cod penal-*tortura, comisă de două sau mai multe persoane*. Cu toate acestea, în pofida probelor directe ce indicau existența unor acte de tortură, la data de 20 august 2024, procurorul din cadrul PCCOCS, Vasile Golban, a dispus clasarea urmăririi penale, motivând că în cauza penală nu există persoane bănuite sau învinuite și că este incidentă dispoziția art. 275 pct. 3 Cod procedură penală – *fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii*.

Ca urmare, prin Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 22 noiembrie 2024, a fost admisă plângerea formulată de avocatul învinuitului XXXXXX XXXXXX, fiind declarată nulitatea ordonanței emise de procurorul PCCOCS, Vasile Golban, la data de 20 august 2024, prin care s-a refuzat pornirea urmăririi penale. Totodată, procurorul a fost obligat să remedieze încălcările admise. Încheierea este supusă căii de atac la Curtea de Apel Chișinău.

De asemenea, din circumstanțele evidențiate în raportul Ombudsmanului, rezultă că polițiștii din cadrul Inspectoratului de Poliție Ialoveni, angajații BPDS „Fulger” și procurorul din cadrul Procuraturii raionului Ialoveni, Vasile Buzu, au acționat în vederea intimidării și exercitării unor presiuni asupra învinuitului XXXXXX XXXXXX, urmărind obținerea unor declarații sau recunoașterea vinovăției în legătură cu fapta imputată, pe care acesta nu o recunoaște. Totodată, prin acțiunile întreprinse, învinuitul XXXXXX XXXXXX a fost supus unor tratamente care urmăreau să-l determine să accepte prelevarea forțată a probelor biologice, precum și să se conformeze unor cerințe lipsite de temei legal.

Avocatul Poporului subliniază că este necesară o reevaluare a modului în care au fost gestionate aceste proceduri, pentru a preveni abuzurile și a proteja integritatea persoanelor aflate în custodia statului.

Abaterea disciplinară pretins a fi comisă de către procuror în opinia autorului sesizării

Autorul sesizării a concluzionat că, prin acțiunile sale, procurorul Vasile Buzu, a comis abaterea disciplinară prevăzută la art. 38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratura, respectiv „...îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3)...”.

Cu referire la explicațiile procurorului

Procurorul Vasile Buzu a explicat că, în cadrul dosarului penal nr.XXXXXXXXXX, judecătorul de instrucție a autorizat, prin mandatul din 19.01.2024, prelevarea silită de mostre biologice de la învinuitul Xxxxxx Xxxxxx.

Astfel, pentru data de 06.02.2024, a fost programată executarea mandatului în cadrul Centrului de Medicină Legală a Ministerului Sănătății din mun. Chișinău.

În vederea asigurării escortării învinuitului și a executării mandatului, pe lângă grupul de urmărire penală format din ofițeri de urmărire penală din cadrul SUP a IP Ialoveni și din ofițeri de investigații din cadrul SII a IP Ialoveni, a fost solicitată și intervenția BPDS „Fulger” a IGP.

Șeful SUP a IP Ialoveni a adus la cunoștința învinuitului, în prezența avocatului, mandatul de autorizare a prelevării forțate din 19.01.2024.

Avocatul lui Xxxxxx Xxxxxx a menționat că nu dorește să participe la procedura de prelevare de probe din data de 06.02.2024.

Astfel, la data menționată, în jurul orei 14.00, învinuitul Xxxxxx Xxxxxx a fost escortat și acestuia i s-a explicat repetat, inclusiv de către procuror și de către medicul specialist implicat în acțiunea de prelevare a probelor, că în pofida refuzului său vehement de a furniza mostre biologice, există autorizarea judecătorului de instrucție prin care fusese dispusă prelevarea silită a mostrelor necesare efectuării expertizei, precum și posibilitatea imobilizării sale forțate în acest scop.

La fel, până la escortarea forțată în sala de colectare, angajații BPDS „Fulger” l-au preîntâmpinat pe învinuitul Xxxxxx Xxxxxx că ar fi mai bine să permită benevol prelevarea probelor, în caz contrar, pentru a-l imobiliza pe scaun, în privința sa urmează a fi aplicată forța fizică.

Astfel, coordonând cu medicul specialist, ultimul a menționat că pacientul urmează a fi așezat pe scaun cu capul în sus pentru prelevarea de la acesta a materialului biologic pe un tifon steril.

În context, fiind deja în sala de proceduri, cei patru angajați ai BPDS „Fulger” au încercat să-l așeze forțat pe învinuit pe scaun, pentru a-l pune la dispoziția medicului în poziția solicitată, însă Xxxxxx Xxxxxx s-a opus puternic și, printr-o smucitură, s-a poziționat într-un genunchi, fapt ce a împiedicat imobilizarea sa pe scaun.

Deoarece acesta striga puternic și-i amenința pe toți cei prezenți, asistenta medicală l-a chemat pe directorul CML, care i-a explicat că nu trebuie să strige sau să se împotrivescă, deoarece procedura la care va fi supus nu este invazivă, mostrele biologice urmând a fi luate cu un tifon din regiunea frunții acestuia.

I s-a explicat în mod repetat că refuzul de a preda materialul biologic solicitat este lipsit de efecte juridice, întrucât există mandatul judecătorului de instrucție, cu al cărui conținut acesta a fost deja familiarizat.

Ulterior, a fost repetat aplicată forța fizică în vederea imobilizării pe scaun a învinuitului Xxxxxx Xxxxxx, însă, din motiv că acesta se împotrivea și împingea cu spatele masa din biroul medical, nu s-a reușit imobilizarea forțată pe scaun.

Ultimul striga ca nimeni să nu se atingă de el în vederea prelevării forțate fără avocatul său.

La câteva minute distanță, după ce procurorul Vasile Buzu i-a explicat în mod repetat că, avocatul său a refuzat să fie prezent la acțiunea de prelevare programată anterior, angajații BPDS „Fulger” au aplicat forța fizică în vederea imobilizării lui XXXXXX XXXXXX cu spatele la perete pentru a-i fi accesibilă fruntea pentru tiftonare. Însă, având în vedere isteria agresivă a învinuitului și faptul că acesta este prea violent fizic și verbal, medicul specialist implicat în acțiunea de prelevare a atenționat despre necesitatea încetării acțiunii de prelevare a probelor.

Ulterior, învinuitul a fost escortat în afara cabinetului medical de colectare.

Procurorul a menționat că toate acțiunile de aplicare a forței fizice în vederea prelevării materialului biologic de la XXXXXX XXXXXX au fost înregistrate video.

Circumstanțe stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspekția procurorilor

În urma examinării sesizării depuse, Inspekția procurorilor a prezentat poziția sa asupra următoarelor aspecte imputate:

- pretinsa încălcare a dreptului la apărare al învinuitului;
- pretinsa încălcare a procedurii de colectare a mostrelor biologice.

Aferent încălcării dreptului la apărare a învinuitului

Inspekția procurorilor susține că procurorul Vasile Buzu, contrar prevederilor art.69 alin.(1) pct.3), art.70 alin.(4) din Codul de procedură penală, a permis desfășurare a acțiunii de urmărire penală forțate asupra unei persoane aflate în stare de arest preventiv și învinuite de săvârșirea unor infracțiuni grave, fără a-i asigura dreptul la apărare.

Lipsa unui apărător desemnat în faza de urmărire penală, mai ales în contextul unei persoane ținute în stare de arest ca măsură preventivă, încalcă flagrant principiul dreptului la apărare în lumina art.6 §3 lit. c) CEDO.

În speță, Inspekția a constatat inacțiunea procurorului, care nu a întreprins măsurile necesare pentru a asigura prezența unui apărător la acțiunea de prelevare forțată a mostrelor destinate cercetării comparative, ținând cont de faptul că era vorba despre o persoană aflată în stare de arest preventiv.

Potrivit înregistrărilor video, la solicitarea învinuitului XXXXXX XXXXXX de a asigura prezența avocatului său, procurorul Vasile Buzu i-a comunicat că apărătorul ar fi refuzat să participe la acțiune. Totuși, această afirmație nu este confirmată prin niciun mijloc de probă în materialele cauzei disciplinare.

Mai mult ca atât, potrivit notei prezentate de către avocatul XXXXXX XXXXXX, în perioada când clientul său se afla în incinta Centrului de Medicină Legală, nu ar fi fost informat de nici un participant că trebuie să se prezinte la acțiunea procesuală. Totodată a menționat că nu a participat la acțiunea procesuală deoarece învinuitul a refuzat prelevarea silită de probe biologice, or, legislația nu prevede expres modalitatea efectuării acestei acțiuni, respectiv XXXXXX XXXXXX urma să fie escortat la Penitenciar și nu la CML.

Potrivit Inspekției procurorilor, chiar și în situația în care avocatul ales a refuzat să se prezinte sau a fost în imposibilitate obiectivă de a se prezenta pentru efectuarea acțiunii procesuale planificate, despre care a fost informat din timp, procurorul Vasile Buzu era obligat să procedeze conform art.70 alin.(4) din Codul de procedură penală, potrivit căruia „În cazul în care interesele justiției cer participarea apărătorului la

procesul penal, iar acesta lipsește nejustificat sau refuză să exercite apărarea, procurorul, prin ordonanță motivată, sau instanța de judecată, prin încheiere motivată, solicită oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat pentru înlocuirea apărătorului și acordă un termen rezonabil pentru pregătirea unei apărări efective. La judecarea cauzei penale în instanță de judecată, avocatului desemnat i se acordă un termen suficient pentru pregătirea apărării. Iar alin.(4¹) prevede expres că „În cazul prevăzut la alin. (4), avocatul desemnat înlocuiește apărătorul care lipsește nejustificat sau care refuză să exercite apărarea numai pentru perioada absenței nejustificate a acestuia”.

Mai mult ca atât, din înregistrările video este clar că învinuitul XXXXXX XXXXXX în repetate rânduri a solicitat prezența avocatului, inclusiv dacă nu este cel ales, a cerut timp pentru a alege un alt avocat.

În această ordine de idei, CtEDO (cauza *Franquesa Freixas contra Spaniei*, 21 noiembrie 2000), a precizat că simpla numire a unui apărător nu duce la îndeplinirea obligației asumate de către stat, care trebuie să vegheze și la modul în care apărătorul numit își duce la îndeplinire sarcinile și, în măsura în care este sesizat sau carențele serviciilor prestate sunt evidente, statul trebuie să intervină și fie să numească un alt apărător, fie să-l oblige pe cel deja numit să-și îndeplinească obligațiile.

Cu referire la încălcarea procedurii de colectare a mostrelor

Inspecția a stabilit_ că, la data de 06.02.2024, ofițerul de urmărire penală al SUP a IP Ialoveni, XXXXXX XXXXXX, a emis ordonanța privind dispunerea efectuării expertizei judiciare medico- legale genetică suplimentară. Efectuarea expertizei a fost pusă în sarcina experților din cadrul Centrului de Medicină Legală mun.Chișinău, din str.XXXXXXXXXX X, cu punerea la dispoziția experților a ordonanței, a raportului de expertiză judiciară nr.XXXXXXXXXX din 30.01.2024 și a învinuitului XXXXXX XXXXXX în scopul prelevării mostrelor biologice pentru cercetare comparativă.

Tot, la data de 06.02.2024, în cancelaria CML mun.Chișinău, a fost înregistrată scrisoare de însoțire semnată de Șeful Secției urmărire penală a IP Ialoveni, XXXXXX XXXXXX, prin care se confirmă expedierea ordonanței privind dispunerea expertizei suplimentare medico-legale genetice; a raportului de expertiză judiciară nr. XXXXXXXXXXXX din 30.01.2024 și a învinuitului XXXXXX XXXXXX, în scopul prelevării mostrelor biologice pentru cercetare comparativă (conform mandatelor judecătorești nr.xx-x/2024 și nr.xx-x/2024 din 19.01.2024), fapt confirmat prin ștampila instituției medicale din 06.02.2024 cu înscrisul „am primit ordonanța și raportul de expertiză judiciară XXXXXXXXXXXX, data 06.02.2024”.

La fel, dosarul conține și raportul Șefului Inspectoratului de Poliție Ialoveni, XXXXXX XXXXXX, care a solicitat, în scopul asigurării bunei desfășurări a acțiunilor de urmărire penală, participarea, la data de 06.02.2024, a patru angajați din cadrul BPDS „Fulger”, la sediul IP Ialoveni și ulterior la sediul Centrului de medicină legală mun.Chișinău str.XXXXXXXXXX, X, unde urmează a fi prelevate probele biologice de la învinuiți, în baza mandatelor judecătorești.

Potrivit art.24 alin.(1) din Legea nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, „La examinarea persoanelor supuse expertizei nu este permisă aplicarea unor metode de cercetare însoțite de senzații puternice de durere, ce pot avea efecte negative asupra sănătății, precum și a celor interzise în practica medicală”.

Alin.(2) din același articol prevede expres că „La efectuarea expertizei judiciare este permisă prelevarea de mostre de la persoana examinată, necesare pentru efectuarea cercetărilor. Mostrele sînt prelevate de către medic sau un alt specialist în prezența lucrătorilor medicali din instituția medicală respectivă. Obținerea mostrelor se consemnează în raportul de expertiză judiciară”.

Inspecția Procurorilor a examinat minuțios înregistrarea video, anexată la procesul-verbal din 06.02.2024 privind colectarea mostrelor de la XXXXXX XXXXXX, precum și la procesul-verbal de examinare/cercetare a obiectelor (prezenței înregistrări) din 28.02.2024, în care se observă că procurorul Vasile Buzu ține în mână o eprubetă cu recoltor steril de unică folosință, cu care încearcă să colecteze mostre din regiunea capului persoanei cu numele XXXXXX XXXXXX.

În aceste circumstanțe, Inspecția Procurorilor a conchis că procurorul Vasile Buzu, în cadrul efectuării acțiunii procesuale în calitate de procuror, în lipsa avocatului, și-a arogat funcțiile medicului specialist, în speță - expert medicină -legală, în sarcina căruia era pusă colectarea mostrelor biologice.

Mai mult, Inspecția procurorilor a pus în atenție faptul că judecătorul de instrucție a autorizat colectarea silită a mostrelor de sânge și salivă de la învinuit, iar procurorul Vasile Buzu a încercat să colecteze de la învinuit, personal și în mod silit, alte mostre decât cele pentru care a obținut autorizarea.

Elementul prejudiciabil descris se află în legătură directă de cauzalitate cu acțiunile sau, după caz, inacțiunile procurorului în procesul de instrumentare a cauzei penale.

Potrivit Inspecției, cele menționate supra, denotă atitudine neglijentă și lipsă de profesionalism din partea procurorului Vasile Buzu în exercitarea atribuțiilor de serviciu, manifestate prin încălcarea normelor imperative ale Codului de procedură penală și ale actelor instituționale.

Astfel, prin acțiunile și, după caz, inacțiunile sale, săvârșite cu intenție indirectă, procurorul Vasile Buzu a admis încălcări ce constituie abaterea disciplinară prevăzută la art. 38 lit. a) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, materializată prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, prevăzute la art. 6 alin. (3) adică **lit.a)** - *să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; lit.c)* - *să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale; lit.d)* - *să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror.*

Cu referire la carieră și cazierul disciplinar al procurorului

Procurorul Vasile Buzu activează în organele Procuraturii din anul 2018, fiind desemnat în funcție prin Ordin nr. 1307-p din 23.10.2018.

Anterior nu a fost sancționat disciplinar și nu a fost stimulat pentru activitate.

Constatarea Colegiului de disciplină și etică

Colegiul de disciplină și etică, după audierea poziției reprezentantului autorului sesizării, a Inspecției și a procurorului vizat, precum și în urma examinării materialelor acumulate de Inspectia procurorilor precum și cele acumulate în cadrul

ședințelor colegiului, se ajunge la concluzia că este indubitabil probată comiterea de către procurorul Vasile Buzu a abaterii disciplinare.

Colegiul reține că răspunderea disciplinară a procurorilor se angajează potrivit art. 36 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, doar pentru abateri săvârșite cu intenție sau cu neglijență gravă, iar potrivit art. 38 lit. a) și e¹) din aceeași lege, constituie abateri disciplinare - îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3), precum și încălcarea drepturilor fundamentale ale persoanelor garantate de Constituție și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Din materialele acumulate, inclusiv din înregistrările video, rapoartele organelor de urmărire penală și explicațiile procurorului vizat, rezultă că procurorul Vasile Buzu a admis două încălcări esențiale de procedură.

În primul rând, a permis desfășurarea unei acțiuni de prelevare silită a mostrelor biologice de la un învinuit aflat în arest preventiv pentru o infracțiune gravă, fără participarea obligatorie a apărătorului, contrar art. 69 alin. (1) pct. 3) și pct.4) și art. 70 alin. (4)–(4¹) din Codul de procedură penală, deși învinuitul a solicitat insistent prezența avocatului și chiar a indicat dorința de a desemna alt apărător.

În al doilea rând, procurorul menționat a depășit cadrul competenței sale, asumându-și rolul tehnic de specialist medical, prin încercarea personală de a colecta mostre biologice, deși potrivit art.87, art. 154–156 din Codul de procedură penală și art. 24 alin. (2) din Legea nr. 68/2016, prelevarea se face de către medic sau specialist, în instituția medicală și cu consemnare în raportul de expertiză.

În ce privește prima încălcare privind neasigurarea dreptului la apărare a învinuitului, Colegiul subliniază că normele citate impun prezența apărătorului la orice acțiune procesuală față de o persoană aflată în custodia statului și acuzată de infracțiune gravă.

Codul de procedură penală consacră participarea obligatorie a apărătorului în cazurile prevăzute la art. 69 alin. (1) pct. 3) și pct.4), atunci când învinuitul se află în stare de arest preventiv sau este acuzat de infracțiuni grave.

În asemenea circumstanțe, art. 70 alin.(4) din Codul de procedură penală, obligă procurorul să dispună desemnarea unui apărător din oficiu atunci când apărătorul ales lipsește nejustificat ori refuză să exercite apărarea, iar alin. (4¹) din Cod, statuează că avocatul desemnat înlocuiește pe cel absent doar pe perioada lipsei nejustificate a acestuia.

Aplicând aceste dispoziții în speță, Colegiul de disciplină și etică stabilește că procurorul Vasile Buzu a permis desfășurarea acțiunii de prelevare forțată a mostrelor biologice în lipsa apărătorului, deși învinuitul a solicitat expres prezența acestuia sau desemnarea altuia.

În pofida acestui fapt, procurorul nu a emis ordonanță de desemnare a unui avocat din oficiu, nu a amânat măsura până la asigurarea participării părții apărării și a acceptat ca acțiunea să fie efectuată cu ignorarea acestor obligații.

Această conduită echivalează cu o încălcare gravă a dreptului la apărare, consacrat și de art. 6 §3 lit. c) CEDO. Curtea a statuat constant că simpla numire formală a unui avocat nu este suficientă, statul având obligația pozitivă de a garanta participarea efectivă a apărătorului.

Astfel, nerespectarea acestei obligații constituie o încălcare gravă a garanțiilor procesului echitabil, afectând atât dreptul fundamental al persoanei, cât și legalitatea probelor administrate.

Cu privire la a doua încălcare a procurorului, ce ține de depășirea cadrul competenței sale, prin asumarea rolului tehnic de specialist medical și încercarea personală de a colecta mostre biologice de la învinuit, Colegiul la fel stabilește că Vasile Buzu și-a depășit atribuțiile.

Normele procedurale repartizează clar rolurile pentru această procedură: art. 87 din Codul de procedură penală reglementează figura specialistului, art.154–art.156 din Codul de procedură penală prevăd că mostrele pentru cercetare comparativă se colectează cu participarea specialistului și se consemnează într-un proces-verbal, iar art. 24 alin. (2) din Legea nr. 68/2016 dispune expres că mostrele se prelevează de către medic sau un alt specialist în prezența personalului medical.

Din înregistrările video și actele acumulate în cadrul cauzei disciplinare rezultă că procurorul a încercat personal să colecteze mostre biologice, utilizând dispozitive medicale, mai mult, a încercat și a reușit să obțină mostre de alt tip decât cele autorizate de judecător (tamponare cutanată în loc de sânge și salivă).

O astfel de conduită depășește în mod evident limitele mandatului judecătoresc și aduce atingere atribuțiilor exclusiv tehnice ale specialistului. Procurorul avea rol de garant al legalității și de supraveghetor al respectării procedurii, nu de executant medical.

Colegiul statuează că, prin acest comportament, în rolul său de a respecta drepturile părților în process, procurorul a discreditat atât legalitatea actului procesual, cât și prestigiul Procuraturii.

În acest context, Colegiul constată că latura obiectivă a abaterii disciplinare rezultă din acțiunile și inacțiunile procurorului Vasile Buzu constatate și anume: neasigurarea prezenței apărătorului la o acțiune coercitivă asupra unui deținut pentru infracțiune gravă, contrar normelor imperative prevăzute de art.69 din Codul de procedură penală, precum și implicarea directă a procurorului în manopere medicale, în contradicție cu Legea nr.68/2016 și a normelor din Codul de procedură penală, sus indicate.

Latura subiectivă este dovedită prin forma intenției indirecte, prevăzută la art. 381 alin. (1) din Legea nr. 3/2016: procurorul a cunoscut normele aplicabile, a prevăzut consecințele prejudiciabile asupra dreptului la apărare și asupra regularității actului procesual, dar le-a acceptat prin tolerarea și chiar prin coordonarea acțiunilor.

Astfel, Colegiul constată că în speță sunt întrunite cumulativ elementele răspunderii disciplinare: fapta ilicită – constând în încălcarea normelor procedurale imperative din Codul de procedură penală (art.8, art.10, art.17, art.66, art.69, art.70 din Codul de procedură penală) și a normelor speciale din Legea nr. 68/2016, vinovăția – sub forma intenției indirecte, inclusiv raportul de cauzalitate – între conduita procurorului și consecința prejudiciabilă, care constă în atingerea dreptului la apărare și afectarea prestigiului Procuraturii.

Colegiul reține că gravitatea faptelor constă în atingerea adusă unor garanții fundamentale ale procesului echitabil și depășirea atribuțiilor de serviciu într-un domeniu strict tehnic.

În consecință, Colegiul reține că procurorul Vasile Buzu a comis abaterea disciplinară prevăzută de art. 38 lit. a) și e¹) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și încălcarea drepturilor fundamentale ale persoanei aflate în custodia statului, iar răspunderea sa disciplinară urmează a fi angajată potrivit principiilor art. 37 din aceeași lege.

Încadrarea juridică

Din perspectivă disciplinară, acțiunile procurorului Vasile Buzu, se încadrează în baza art.38 lit.a) și e¹) din Legea cu privire la Procuratură, după indicii calificativi:

- **art.38 lit.a)** din Legea cu privire la Procuratură, adică „...îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3) lit. a) și c) conform căroră: Procurorul este obligat: a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale;

- **art 38 lit.e¹)** din Legea cu privire la Procuratura, adică „... Constituie abatere disciplinară: săvârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte...’”.

Circumstanțele agravante și atenuante

Circumstanțele personale ale procurorului (vechimea în funcție, lipsa antecedentelor disciplinare) au valoare atenuantă, dar nu înlătură răspunderea. Circumstanțe agravante, în legătură cu comiterea abaterii disciplinare, nu au fost identificate.

Cu referire la sancțiunea disciplinară

Potrivit prevederilor art.41 alin. (2) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, sancțiunea disciplinară se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia.

Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse.

Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.

Analizând în ansamblu materialele acumulate în cadrul verificării temeiurilor de tragere la răspundere a procurorului Vasile Buzu, Colegiul de disciplină și etică ajunge la concluzia că acțiunile acestuia întrunesc elementele abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a) și e¹) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3/2016.

Concomitent, Colegiul de disciplină și etică urmărește ca sancțiunea disciplinară aplicată să fie una eficientă, cu efect descurajator asupra altor procurori, dar și să contribuie la repararea prejudiciului adus imaginii instituționale, prestigiului profesiei și încrederii publicului în activitatea Procuraturii.

Pe cale de consecință, referitor la individualizarea sancțiunii disciplinare, se va reține faptul că procurorul nu a săvârșit alte fapte disciplinare pe parcursul carierei, aceasta fiind prima procedură disciplinară intentată în privința sa.

În acest context, sancțiunea disciplinară „muștrare” este apreciată ca fiind echitabilă, proporțională și adecvată atât gravității faptelor disciplinare, cât și parcursului profesional al procurorului sancționat.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 6 alin. (3), 36-38, 38¹, 40-41, 50, 51 alin. (1) lit. a), 85 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, pct.68 lit.a), pct.71, pct.74, pct.77, pct. 78 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-228/16 din 14.09.2016, cu modificările ulterioare, Colegiul de disciplină și etică -

HOTĂRĂȘTE:

1. A constata comiterea de către procurorul Vasile Buzu a abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. a) și e¹) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, conform următorilor indici calificativi: art.38 lit.a) și e¹) din Legea cu privire la Procuratura.

2. A aplica în privința procurorului delegat în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată Vasile Buzu, sancțiunea disciplinară- **mustrare**.

3. Hotărârea poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul Colegiului de disciplină și etică, de către persoanele care au depus sesizarea, Inspekția procurorilor sau procurorul vizat în hotărâre, în termen de 15 zile lucrătoare de la data pronunțării acesteia.

Președinte al Colegiului de diciplină și etică semnat Alexandru LOZAN